

asBIZnesu

CSR – to działa!

CSR

Temat numeru: **Wielkopolskie inspiracje do rozwoju CSR**

Prawo: **Klauzule społeczne w zamówieniach publicznych**

Inny punkt widzenia: **Zysk**

Inspirujemy przedsiębiorców

- Tworzymy platformę wymiany doświadczeń w zakresie społecznej odpowiedzialności

- Inicjujemy partnerską współpracę firm z organizacjami pozarządowymi

- Oferujemy fachowe wsparcie – szkoleniowe i doradcze przy planowaniu działań CSR

- Organizujemy wolontariat pracowniczy

Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP

pl. J. Metziga 26/6
64-100 Leszno
tel./fax 65 520 78 86

ul. Chwaliszewo 75
61-104 Poznań
tel./fax 61 851 91 34

e-mail: pisop@pisop.org.pl

**CENTRUM
PISOP**

CSR – to działa!

Wiemy już, że 17 celów zrównoważonego rozwoju 2030 przyświecać będzie wydatkowaniu funduszy unijnych w kolejnej perspektywie finansowej. Zarówno możliwość dofinansowania działań społecznie odpowiedzialnych, budowanie marki dobrego pracodawcy, jak i wzmacnianie trwałych relacji z interesariuszami

mogą być motywacją w rozwoju CSR. W aktualnym numerze Asa Biznesu skupiamy się na relacjach z przedsiębiorstwami społecznymi, choć nie brakuje także inspiracji w innych obszarach.

Po pierwsze – zachęcamy do włączenia się w łańcuch korzyści, wynikający z ogromnych inwestycji w przedsiębiorczość społeczną. Tylko w Wielkopolsce z funduszy UE na włączenie społeczne do 2020 roku przeznaczono 197,4 mln euro! Jak taka współpraca może wyglądać mówi m.in. Magdalena Owsiana z Cognifide (**Wywiad**). Paleta możliwości jest szeroka, poczynawszy od outsourcingu, poprzez leasing pracowniczy czy utworzenie przedsiębiorstwa społecznego powiązanego z firmą. Jedną z korzyści z utworzenia przedsiębiorstwa społecznego przy firmie jest oprócz dostępu do dotacji także możliwość pozyskania na preferencyjnych warunkach zleceń publicznych (**Prawo**). Przykłady tego typu podmiotów zbieramy w **Fotorelacji**. Gorąco zachęcamy do współpracy! W sprawie jakichkolwiek pytań w temacie prosimy o kontakt z Redakcją.

Po drugie – chcemy zainspirować naszych Czytelników do poszerzania dotychczasowych działań i włączania nowych obszarów odpowiedzialności. Potencjał do rozwoju CSR mają już małe i średnie firmy, co potwierdzają **Badania**. Zbiór **Dobrych praktyk** stanowią laureaci Plebiscytu Asa Odpowiedzialnego Biznesu, na ich podstawie można obserwować pewne tendencje (**Temat numeru**).

Mocno zaznaczamy także w Numerze kwestie środowiskowe, podkreślając ważną rolę współpracy na linii biznes – administracja publiczna – obywatele (**Felieton i Warto wiedzieć**). Życząc czasu na ważne aspekty życia, polecam w miarę szybką refleksję nad włączeniem się w przedsiębiorczość społeczną!

Ewa Gałka

Redaktor naczelna

Spis treści

- 3 Wstęp
- 4 Trendy – UŻYJ ponownie!
- 6 Badania: **CSR w MŚP – mały biznes, duże możliwości**
- 9 **Temat numeru: Wielkopolskie inspiracje do rozwoju społecznej odpowiedzialności biznesu**
- 12 Wywiad: **Magdalena Owsiana, Cognifide Polska**
- 15 Dobre praktyki: **Laureaci plebiscytu As Odpowiedzialnego Biznesu**
- 21 Warto wiedzieć: **Adaptacja do zmian klimatu – zrównoważony rozwój miast**
- 24 Inny punkt widzenia: **Zysk**
- 26 Prawo: **Klauzule społeczne w zamówieniach publicznych**
- 28 Po godzinach: **Żywnie zrównoważone**
- 30 Felieton: **Nieekologiczny budżet obywatelski**
- 31 Fotorelacja: **Společnie i z zyskiem**

asbiznesu od 2011 roku

Wydawca: Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP

Adres redakcji:

ul. Chwaliszewo 75, 61-104 Poznań
tel./faks 61 851 91 34 | e-mail: pisop@pisop.org.pl
NIP: 697-20-53-010 | Regon: 411184520

Redaktor naczelna: Ewa Gałka

Redaktor prowadząca: Beata Zabroni

Konsultacja merytoryczna: Justyna Schaefer-Kurkowiak

Korekta językowa: Maria Gałka

Projekt makiety i skład: ePic, Anna Wardowska

Projekt okładki: ePic, Anna Wardowska

Druk: Zakład Aktywności Zawodowej PROMYK | **Nakład:** 1000 egz.

Magazyn As Biznesu w ramach społecznie odpowiedzialnych działań wydawcy drukowany jest w przedsiębiorstwie społecznym – Zakład Aktywności Zawodowej PROMYK w Zerkowie.

Redakcja zaprasza do przysyłania swoich opinii, refleksji czy informacji prasowych wszystkich, którzy chcą podzielić się społecznie odpowiedzialną wiedzą i doświadczeniem: pisop@pisop.org.pl.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń.

Magazyn jest częścią projektu LOWES – Leszczyński Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, realizowanego przez Centrum PISOP.

UŻYJ ponownie!

Idea zero waste to styl życia, zgodnie z którym człowiek stara się generować jak najmniej odpadów i tym samym dbać o środowisko. Nierzadko łączy się ją z chęcią pomagania innym. Przyjrzyjmy się wielkopolskim inicjatywom, które doskonale wpisują się w ten styl życia.

Kupujmy bez opakowań!

Od pewnego czasu można zauważyć coraz więcej sklepów, które sprzedają produkty bez opakowań. Sprzedawane w ten sposób są np. artykuły spożywcze, takie jak kawa, herbata, cukier, bakalie, makaron czy kasza.

Idea zero waste czyli brak śmieci sprawia, że wybierając się na zakupy do takiego sklepu, zabieramy ze sobą własne opakowanie wielokrotnego użytku np. słoik lub inny pojemnik. W ten sposób ograniczamy ilość śmieci. Przykładem tak działającego punktu handlowego jest mieszczący się na poznańskich Garbarach sklep BIORę. To miejsce, gdzie zakupimy ekologiczne produkty w opakowaniach wielokrotnego użytku bądź zapakujemy je we własne pojemniki. Kupując w BIORę, mamy gwarancję wspierania środowiska naturalnego – a co ważne – nie zanieczyszczamy go zbędnymi plastikowymi opakowaniami.

Fot. www.facebook.com/biorepozn

Foodsharing w Lesznie, czyli Lodówka dla Głodnych

Foodsharing, czyli dzielenie się jedzeniem to idea, która dotarła także do Leszna. Zapoczątkowana w 2017 roku przez Katarzynę Andrejuk i Katarzynę Kmiećkowiak z powodzeniem została kontynuowana przez Wandę Nawrocką, byłą leszczyńską radną.

W połowie grudnia 2018 r. w leszczyńskiej noclegowni pojawiła się Lodówka dla Głodnych. Można do niej przynosić jedzenie, z którego skorzystają najbardziej potrzebujący z Leszna i okolic. Pomysł szybko przyjął się wśród mieszkańców miasta. Zwłaszcza leszczyńska młodzież aktywnie włączyła się w zaopatrzenie lodówki, organizując akcje w swoich szkołach. Cieszy także fakt, iż coraz częściej lodówkę zapełniają również lokalni restauratorzy. Zapowiadane są kolejne lokalizacje Lodówki dla Głodnych, a patrząc na szczodrość mieszkańców Leszna, także i one nie będą świecić pustkami.

Fot. www.facebook.com/jadlodzielnia.leszno

Freeshop Po-Dzielnia

Od października 2018 roku w Poznaniu działa – wspierana przez poznańską Fundację Pro Terra freeshop – Po-Dzielnia, promująca działania na rzecz redukcji odpadów i gospodarki obiegu zamkniętego.

Ideą miejsca jest dzielenie się przedmiotami, które komuś niepotrzebne, nadal mogą przydać się innym. Coraz więcej poznaniaków zostawia w tych miejscach zarówno ubrania i książki, jak i drobne sprzęty AGD. Wszystko można ze sklepu zabrać za darmo.

Po-Dzielnia to nie tylko miejsce wymiany sprzętów. Raz na jakiś czas działa tu także pogotowie naprawcze. Wyznaczonego dnia można przynieść zepsuty sprzęt i naprawić go pod okiem fachowców. W ramach tzw. kawiarenek naprawczych odbyły się już spotkania ze stolarzem, z elektrykiem i elektrotechnikiem oraz z kaletnikiem. Warto dodać, że naprawy odbywają się za darmo, a działając pod hasłem: Napraw! Nie wyrzucaj! promowana jest idea ponownego używania sprzętów.

Po-Dzielnia zaprasza do swojej siedziby w Poznaniu przy ul. Głogowskiej 27. Lokal został udostępniony za darmo przez Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych w ramach programu: Otwarta Strefa Kultury, a wyremontowany dzięki funduszom zebranych przez internet.

Fot. www.facebook.com/podzielnia

Magazyn Dobra Sklep Charytatywny

Pomysłodawcami sklepów charytatywnych są Brytyjczycy. Dokonując zakupów w takim sklepie, nie tylko wspiera się ideę dawania drugiego życia przedmiotom, ale włącza się też w realną pomoc innym.

Od listopada 2018 roku także w Poznaniu można przyjść do nowo otwartego sklepu charytatywnego – Magazynu Dobra. Pomysłodawczynią i założycielką Magazynu Dobra jest dr Barbara Borusiak, kierowniczka Katedry Handlu i Marketingu na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu. Do sklepu trafiają rzeczy, które nie są potrzebne ich właścicielom, ale z powodzeniem przydadzą się innym osobom. Znajdziemy tu zarówno nietrafione prezenty, jak i sprzęty pamiętające czasy młodości naszych babć i dziadków.

W sklepie pracują wolontariusze. Dochód ze sprzedaży jest przekazywany nie tylko na utrzymanie sklepu, ale także na wsparcie, wybranego drogą głosowania, beneficjenta. Do tej pory Magazyn Dobra dofinansował m.in. Drużynę Szpiku.

Sklep Charytatywny Magazyn Dobra mieści się w Pasażu Różowym przy ul. Św. Marcin 47.

Fot. www.facebook.com/magazyn.dobra

CSR w MŚP – mały biznes, duże możliwości

Wszędzie tam, gdzie istnieje potrzeba łączenia interesów społecznych, ochrony środowiska ze strategią zarządzania organizacją, znajdziemy społeczną odpowiedzialność.

dr hab. inż. Magdalena Kaźmierczak

Adiunkt, Katedra Znormalizowanych Systemów Zarządzania
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

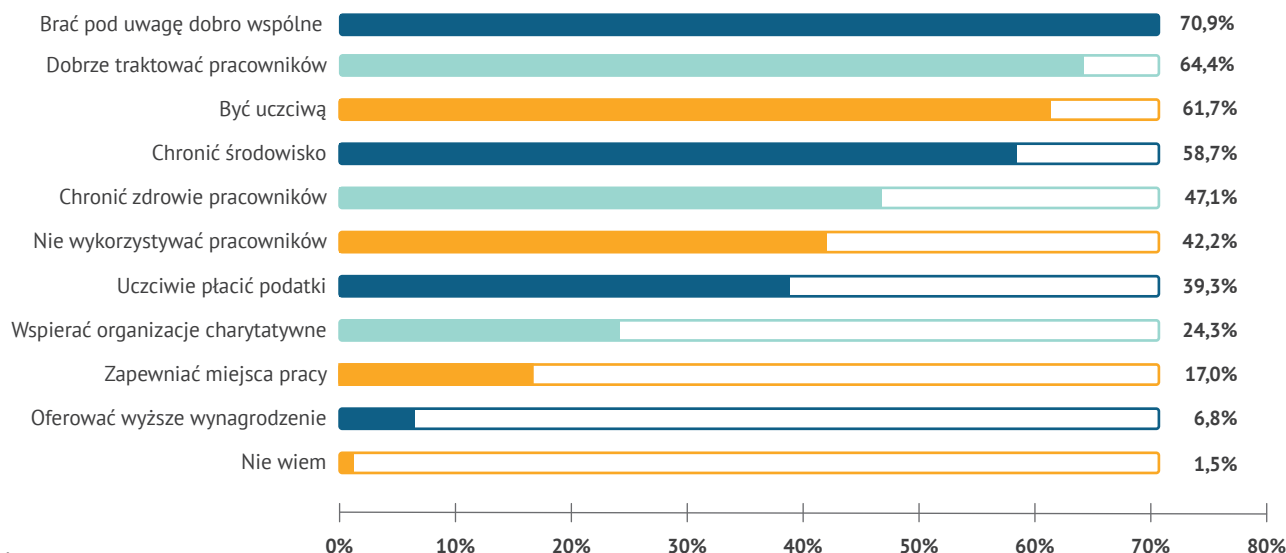
Najczęściej CSR wykorzystywany jest w dużych organizacjach, które znacznie lepiej radzą sobie z włączaniem tej koncepcji w istniejącą strukturę organizacyjną i mechanizmy zarządzania. Z drugiej strony potrzeba społecznie odpowiedzialnego działania mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw pozostaje aktualna i ważna. Potwierdzają to przeprowadzone przez autorkę w 2016 r. badania empiryczne. Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw, pomimo rozlicznych

działań promocyjnych, ciągle jeszcze jest słabo znanym terminem przedsiębiorcom sektora MŚP, choć wielokrotnie podejmują oni wiele rodzajów praktyk społecznej odpowiedzialności. Należy przy tym podkreślić, że znajomość pojęcia CSR wyraźnie rośnie wraz z rozmiarem przedsiębiorstwa.

Na pytanie dotyczące tego, co przede wszystkim powinna robić organizacja, by można było ją uznać za społecznie odpowiedzialną, respondenci w zdecydowanej większości

stwierdzili, że powinna ona brać pod uwagę dobro wspólne (70,9%), dobrze traktować swoich pracowników (64,4%) i być uczciwą (61,7%). Ponad połowa ankietowanych wskazała również, że społecznie odpowiedzialna organizacja powinna w swoich działaniach uwzględniać istotę działań proekologicznych.

Co powinna robić organizacja, żeby można ją uznać za społecznie odpowiedzialną?

1. Działania firm w obszarze praktyk pracowniczych

- tworzenie odpowiedzialnego i sprawiedliwego systemu wynagrodzeń, czyli wypłaty takich pensji, które odzwierciedlają wartość i czas pracy oraz które wypłacane są przede wszystkim terminowo,
- działania skierowane na komunikowanie pracowników oraz włączanie ich w proces podejmowania decyzji,
- eliminowanie przemocy w pracy i poprawa środowiska w pracy, dotyczy to prawie połowy badanych mikro (48%) i małych przedsiębiorstw (44%), a w średnich nawet 62%,
- ponadto działania skierowane na poprawę równowagi: praca zawodowa – życie osobiste oraz promocja zdrowia pracowników (prywatni lekarze, przychodnie), budowanie właściwych relacji międzyludzkich w przedsiębiorstwie, dobrze rozdysponowany fundusz socjalny, rozwój pracowników poprzez szkolenia i kursy, ścieżki awansu zawodowego, wolontariat pracowniczy, swoboda w terminach urlopowych czy wsparcie inicjatyw sportowych.

2. Działania firm w obszarze ochrony środowiska

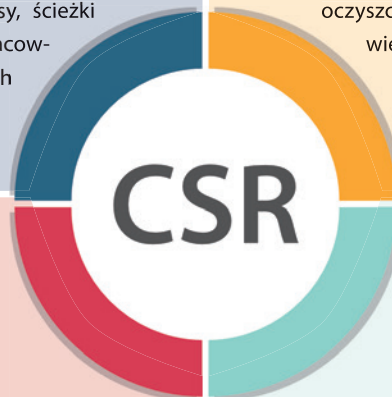
- zapobieganie zanieczyszczeniom środowiska – ograniczenie emisji gazów, ścieków, odpadów,
- działania na rzecz redukcji zużycia energii,
- inicjatywy dotyczące zmniejszenia zużycia surowców produkcyjnych oraz edukacja ekologiczna, która podejmowana jest głównie w przedsiębiorstwach małych i średnich,
- wśród pozostałych proekologicznych działań wskazano między innymi na: zmniejszanie ilości wykorzystywanego w pracy papieru, recykling surowców wtórnych, usuwanie w odpowiedzialny sposób elektrośmieci, edukacja wewnątrz organizacji dotycząca ekologicznego podejścia do działalności operacyjnej, kupno nowoczesnych maszyn mniej energochłonnych czy budowa oczyszczalni pasywnej. Najmniejszy odsetek odpowiedzi uwzględnił wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego (ISO14001/EMAS).

3. Działania firm skierowane na rynek

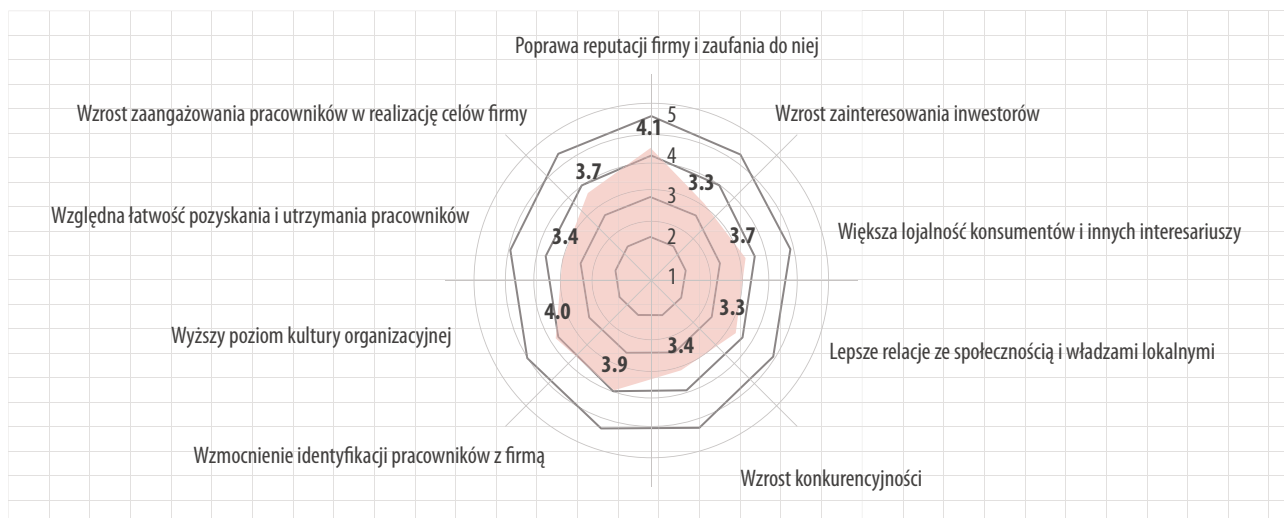
- działania skierowane do dostawców, partnerów biznesowych, które dotyczą przede wszystkim terminowego regulowania wobec nich zobowiązań,
- poprawa jakości i bezpieczeństwa wyrobów (79%),
- sprawiedliwa polityka cenowa oraz etyczna działalność reklamowa, którą w znacznej mierze dostrzegły również mikroprzedsiębiorstwa (72%),
- w kategorii odpowiedzi „inne” ankietowani wymienili m.in.: projektowanie wyrobów zgodnie z indywidualnymi wymaganiami klienta, codzienne działania nastawione na klienta w myśl zasady „klient nasz pan”, organizowanie środowiska biznesowego o zbliżonych przedmiotach działalności, przejrzystość rozliczeń, polityka informacyjna oraz, zdaniem jednej z organizacji, edukacja pracowników i klientów wedle kodeksu etycznego.

4. Działania firm na rzecz społeczeństwa

- tworzenie miejsc pracy (ponad 60% badanych przedsiębiorstw),
- wsparcie finansowe lub materialne instytucji użyteczności publicznej,
- programy zaangażowania społecznego,
- działania adresowane do rodzin pracowników,
- inne działania, które deklarowali badani przedsiębiorcy: aktywny udział w lokalnych wydarzeniach kulturalnych, mających na celu pozyskanie środków dla szkół, przedszkoli i innych instytucji, wsparcie szkół technicznych, angażowanie lokalnej społeczności w rozwój organizacji, wspomaganie osób wykluczonych, wsparcie finansowe inicjatyw oddolnych.

Korzyści z podejmowania społecznie odpowiedzialnych działań

Źródło: opracowanie własne

Badania zostały oparte na ankiecie skierowanej drogą tradycyjną (pocztową), jak i elektroniczną do 1066 mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce. Analizie poddano 206 kwestionariuszy (zwrotność 18,7%). Spośród badanych przedsiębiorstw największy odsetek stanowiły te zatrudniające 50-249 osób (39,8%), a najmniejszy – zatrudniające 1-9 osób (22,3%).

We wszystkich organizacjach bardzo istotnym bodźcem prowadzenia działań CSR było wzmocnienie marki i reputacji organizacji (odpowiednio w mikroprzedsiębiorstwach – 41% wskazań, w małych organizacjach – 38%, w średnich 51%). Jest to dowód na to, że obecnie wiele przedsiębiorstw zdaje już sobie sprawę z tego, że prowadzenie biznesu w sposób odpowiedzialny pozwala obniżyć poziom ryzyk dotyczących wielu różnych obszarów funkcjonowania organizacji, w tym ryzyka reputacyjnego czy ryzyk związanych z działalnością operacyjną. W podejściu do zarządzania zgodnego z zasadami CSR podejmuje się szereg rozmaitych, społecznie odpowiedzialnych działań. W mikroprzedsiębiorstwach najlepiej zostały ocenione działania w obszarze etyki biznesu i kwestii

związanych z klientem, w przedsiębiorstwach małych natomiast prawa człowieka i praktyki pracownicze. W organizacjach średniej wielkości najlepiej oceniony został obszar

oczekują, aby wdrożenie działań społecznie odpowiedzialnych przyczyniło się do poprawy reputacji organizacji i zaufania do niej¹. W dalszej kolejności badane przedsiębiorstwa wymieniły następujące korzyści: wyższy poziom kultury organizacyjnej, wzmocnienie identyfikacji pracowników z organizacją oraz większą lojalność konsumentów i innych interesariuszy. Ilustruje to powyższy wykres.

Pojawienie się i umacnianie działań w obszarze CSR w małych i średnich

Bardzo istotnym bodźcem prowadzenia działań CSR jest wzmocnienie marki i reputacji organizacji.

ładu korporacyjnego, etyki biznesu i praw człowieka. Najslabiej przez wszystkie badane organizacje – bez względu na rodzaj, województwo czy wielkość organizacji – został oceniony obszar społecznego zaangażowania i rozwoju.

Wszystkie badane organizacje, bez względu na wielkość przedsiębiorstwa, w pierwszej kolejności

przedsiębiorstwach jest dowodem na to, że jeśli chodzi o odpowiedzialność przedsiębiorstw, wielkość nie ma znaczenia. CSR to dobry bowiem sposób, aby organizacja poszerzyła swoją atrakcyjność zarówno dla pracowników, jak i konsumentów oraz zwiększyła przewagę konkurencyjną przy jednoczesnym pozytywnym wpływie na społeczeństwo. ■

Wielkopolskie inspiracje do rozwoju społecznej odpowiedzialności biznesu

Jakie inicjatywy społecznie odpowiedzialne najczęściej podejmują przedsiębiorstwa działające w województwie wielkopolskim? Warto przyrzeć się ostatniej edycji Plebiscytu „As Odpowiedzialnego Biznesu”.

Ciekawych informacji o kierunkach rozwoju CSR dostarcza nie tylko wiadomość, kto został laureatem Plebiscytu, ale przede wszystkim analiza zgłoszeń w ramach poszczególnych kategorii.

Uczciwe praktyki rynkowe

W ramach kategorii uczciwe praktyki rynkowe do Plebiscytu firmy mogły zgłaszać inicjatywy sprzyjające:

uczciwej konkurencji, odpowiedzialnym umowom z dostawcami i interesariuszami, działaniom antykorupcyjnym oraz edukujące rynek w tym zakresie. To jeden z najtrudniejszych obszarów CSR, stąd nie dziwi fakt, że ta kategoria cieszy się najmniejszym zainteresowaniem firm. Warto jednak zauważyć, że w ostatniej edycji Plebiscytu wszystkie zgłoszenia w tej kategorii dotyczyły działań strategicznie

Celem Plebiscytu „As odpowiedzialnego biznesu” jest wyłonienie i promocja społecznie odpowiedzialnych praktyk podejmowanych przez przedsiębiorstwa działające w Wielkopolsce. Plebiscyt kierowany jest zarówno do dużych, średnich, jak i małych firm, które podejmują działania CSR wyłącznie w swoim lokalnym środowisku.

Wyróżnienia w ramach Plebiscytu przyznawane są przez specjalnie powołaną kapitułę w czterech kategoriach: uczciwe praktyki rynkowe, stosunki pracy, ochrona środowiska naturalnego, zaangażowanie społeczne.

W 2018 r. odbyła się już trzecia edycja Plebiscytu, której organizatorem było Stowarzyszenie Centrum PISOP wraz z partnerami: Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, Wielkopolską Izbą Przemysłowo-Handlową, GS1.

Justyna Schaefer-Kurkowiak
Ekspertka ds. rozwoju lokalnego i partnerstw
Centrum PISOP

podejmowanych przez firmę, takich jak: opracowanie raportu społecznego, budowanie strategii działań społecznie odpowiedzialnych, zawieranie długofalowych umów z interesariuszami. Pokazuje to, że wielkopolskie przedsiębiorstwa coraz częściej włączają inicjatywy CSR w długofalowe plany swoich działań. Zdają sobie sprawę, że jednorazowa akcja nie przyniesie im i ich otoczeniu znaczących korzyści.

Stosunki pracy

Adaptacja i integracja pracowników, zapewnienie bezpieczeństwa w miejscu pracy, organizacja szkoleń i zadbanie o rozwój pracowników, organizacja wolontariatu pracowniczego czy też rozwiązania sprzyjające

W imieniu każdego klienta, który zdecydował się przejść na e-fakturę, firma Winkhaus posadziła 1 drzewo. Fot. Winkhaus Polska Beteiligungs

Wielkopolskie przedsiębiorstwa coraz częściej włączają inicjatywy CSR w długofalowe plany swoich działań.

work-life-balance to tylko przykładowe przedsięwzięcia, które można było zgłaszać w ramach Plebiscytu w kategorii stosunki pracy. Analizując tę kategorię można stwierdzić,

że swój renesans przeżywają działania w ramach wolontariatu pracowniczego. Odchodzi się jednak od modelu wyznaczania pracownikom, w jakie działania powinni się

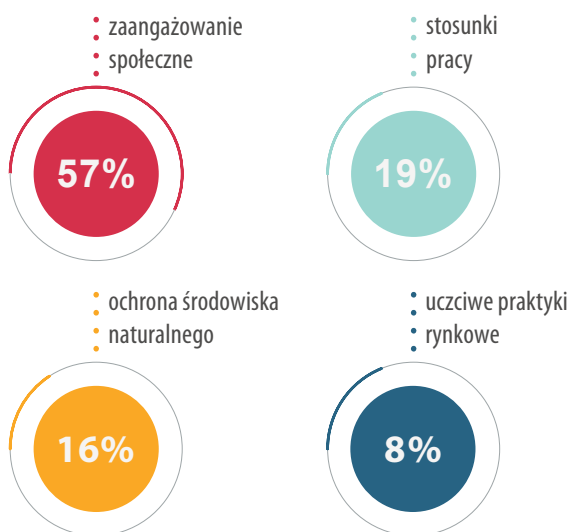
angażować. To pracownik ma wskazać inicjatywę, w jaką chce się włączyć, poszukać sojuszników, którzy wesprą go w tym działaniu, zdecydować o zakresie pomocy i zrealizować całe przedsięwzięcie. Ze strony pracodawcy kluczowe jest z kolei motywowanie kadry do włączania się w akcje społeczne i „rozbudzanie” ich społecznego potencjału. Wolontariat pracowniczy stał się narzędziem, które ma uczynić daną firmę atrakcyjniejszym od konkurencji miejscem pracy, gdzie poza celami zawodowymi pracownicy mają możliwość realizowania się społecznie.

Ochrona środowiska naturalnego

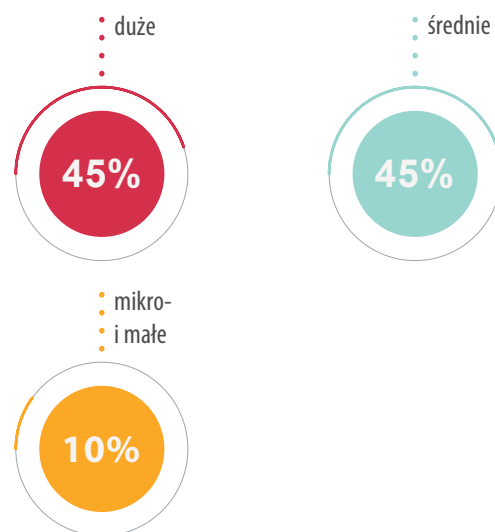
Ochrona środowiska naturalnego, w tym: prowadzenie eko-biura, zarządzanie odpadami, edukacja ekologiczna czy eko-efektywność spotykały się zawsze z dużym zainteresowaniem przedsiębiorstw ze względu na ich wymierne korzyści. Analizując zgłoszenia przesłane do Plebiscytu, z pewnością można powiedzieć, że w tej kategorii firmy

Procentowy podział na kategorie inicjatyw zgłoszonych do Plebiscytu

Podział zgłoszeń według ilości

Podział zgłoszeń według wielkości przedsiębiorstwa

Źródło: opracowanie własne

wykazują się też sporą kreatywnością. Nie znajdziemy tu przykładów działań polegających np. na wprowadzeniu oszczędności energii czy segregacji śmieci, a inicjatywy wspierające zrównoważony transport, promujące bioróżnorodność. Co ważne, zauważyć można dużą wrażliwość ekologiczną przedsiębiorstw, które coraz chętniej włączają się w ochronę wybranych gatunków roślin czy zwierząt.

Zaangażowanie społeczne

Zdecydowanie najpopularniejszą kategorią w Plebiscycie jest ta poświęcona zaangażowaniu społecznemu to jest m.in. wsparciu lokalnej społeczności, działaniom dobroczynnym, inwestycjom społecznym, współpracy z partnerami społecznymi, szkołami czy uczelniami wyższymi. Tegoroczna edycja pokazała, że firmy coraz chętniej nawiązują współpracę z organizacjami pozarządowymi. Fundacje i stowarzyszenia dobrze

znają lokalne potrzeby, trafiają bezpośrednio do potrzebujących, a ponadto cieszą się zaufaniem społecznym. Realizacja działań społecznie odpowiedzialnych przedsiębiorstwa przy udziale organizacji pozarządowej może więc okazać się jeszcze bardziej skuteczna. Wśród

Analiza zgłoszeń do Plebiscytu „As odpowiedzialnego biznesu” 2018 napawa optymizmem. Przedsiębiorstwa działające w Wielkopolsce coraz bardziej świadomie podejmują inicjatywy społecznie odpowiedzialne. CSR nie jest już dodatkową aktywnością, która ma ocieplić wize-

To pracownik realizujący wolontariat pracowniczy ma wskazać inicjatywę, w jaką chce się włączyć, poszukać sojuszników, którzy wesprą go w działaniu, zdecydować o zakresie pomocy i zrealizować całe przedsięwzięcie.

grupy, którą przedsiębiorstwa wspierają najchętniej, są natomiast dzieci i młodzież. Stawianie na rozwój młodego pokolenia wydaje się budzić zainteresowanie sporej ilości firm działających w województwie.

runek firmy. Jest przemyślaną inwestycją, która nie tylko ma przynosić korzyści samemu przedsiębiorstwu, ale także dostarczać szeroko rozumianemu otoczeniu firmy wymiernego pożytku. ■

Laureaci, wyróżnieni i kapituła Plebiscytu „As odpowiedzialnego biznesu” 2018. Fot. Centrum PISOP

Spółeczną odpowiedzialność mamy w DNA

Dzięki współpracy z organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami społecznymi, możemy nie tylko odpowiadać na rzeczywiste wyzwania otaczającego nas środowiska, ale i sami bardzo wiele się uczymy – mówi Magdalena Owsiana z Cognifide Polska.

Na ile CSR jest ważny dla Cognifide i jak jest on realizowany?

Zagadnienia społecznej odpowiedzialności biznesu są dla nas istotne od początku istnienia naszej organizacji. Powstała w 2005 roku firma była tworzona – choć nieświadomie – przy uwzględnieniu zasad normy ISO 26000; od początku kształtowały się zręby podejścia CSR w zakresie stosunków pracy i ładu organizacyjnego. Można więc powiedzieć, że pewne rzeczy mamy w swoim DNA. W kolejnych latach naszego funkcjonowania i rozwoju pojawiła się naturalna potrzeba, wyrażana też zresztą przez pracowników, żeby

zainspirowane przez pracownika. Wtedy stwierdziliśmy, że fajnie by było podejść do tego trochę bardziej strategicznie.

Nasza, wdrożona kilka lat temu, strategia CSR opiera się na następujących obszarach: edukacja, środowisko oraz wspieranie integracji społecznej i różnorodności. W tym wszystkim istotna jest dla nas skalowalność i długoterminowość – inicjatywy powinny być na tyle uniwersalne, żeby można je było wdrażać w innych biurach Cognifide i by mogły być rozwijane wraz ze wzrostem firmy. Z myślą o projektach CSR, zgłaszanych przez pracowników wszystkich naszych biur, zaplanowany został

wolontariackie wewnątrz i na zewnątrz firmy. Niedawno nasz komitet ds. CSR zdecydował, że w tym roku będziemy realizować 19 projektów obejmujących zarówno poszczególne kraje, jak i wszystkie biura.

Które działania są globalne i przynoszą korzyści we wszystkich krajach, w których funkcjonuje firma?

Najważniejszym dla nas globalnym projektem jest Project Shoebox. To przedsięwzięcie narodziło się w Wielkiej Brytanii; jego pomysłodawczyni przy okazji porządków domowych postanowiła podzielić się niepotrzebnymi kosmetykami z kobietami z pobliskiego ośrodka pomocy. Trzy pudełka po butach stały się początkiem inicjatywy, która objęła całą Wielką Brytanię, a w kolejnych latach także Polskę i Stany Zjednoczone. Dzięki akcji, pomoc w Polsce otrzymało dotąd łącznie prawie 1000 kobiet.

W tym roku nasza inicjatywa miała swoją trzecią edycję. Podobnie jak w poprzednich latach, uczestniczki akcji zbierały u siebie nowe, nietrafione kosmetyki – często np. były to nieotwarte kosmetyki – często np. były to nietrafione prezenty: perfumy, szampony czy żele do kąpieli. Z przekazanych nam kosmetyków tworzyliśmy

Z myślą o projektach CSR – zgłaszanych przez pracowników wszystkich naszych biur – zaplanowany został osobny budżet.

robić coś więcej, by dzielić się z innymi. W 2012 roku pracownicy zdecydowali o przeznaczeniu kwoty z wewnętrznych prezentów świątecznych na upominki dla dzieci z Centrum Wspierania Rodzin "Swoboda" – to była nasza pierwsza akcja, przedsięwzięcie

osobny budżet. O przyznaniu swoich grantów decyduje specjalny komitet składający się z ludzi z poszczególnych biur. To on ocenia, czy dany pomysł jest zgodny z naszą strategią. Każdy z pracowników ma do dyspozycji 8 płatnych godzin w ciągu roku na działania

^{1,2} <http://www.ekonomiaspoleczna.pl>

zestawy kompletowane w pudełkach po butach. Beneficjentkami projektu były mieszkanki ośrodków interwencji kryzysowej, domów samotnej matki, hospicjów czy podopiecznych ośrodków pomocy społecznej.

Państwa projekty to też działania edukacyjne, wiążące się już bezpośrednio z profilem działalności firmy.

Jesteśmy firmą IT, zatrudniamy 300 osób, wspaniałych specjalistów, ekspertów w swoich obszarach. Oni są bardzo chętni, by dzielić się wiedzą – także z maluchami i młodzieżą. W ramach projektu Akademia Scottie Go uczymy programowania dzieci z poznańskich podstawówek, poczynając od sześciolatków. Ten program cały czas się rozwija, dochodzą nowe szkoły, nowe klasy. W projekt zaangażowanych jest 25 wolontariuszy. Drugi program, który też rozwijamy od kilku lat to Meet Go with Cognifide. Opiera się na starochińskiej, logicznej grze planszowej, która uczy dzieci usystematyzowanego myślenia i zdrowej rywalizacji, rozwija ich zdolności poznawcze i emocjonalne. Pomysł został zaproponowany przez naszą wolontariuszkę, która działa w Stowarzyszeniu Gier Planszowych „Honte”. W to przedsięwzięcie zaangażowane są dwie szkoły podstawowe, świetlica środowiskowa, przedszkola, organizacje oraz Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Komitet Shoebox w Cognifide Polska – (od lewej): Agata Frydrychowicz – Chief Accountant, Magdalena Owsiana – PR & Marketing Manager, Alicja Marcinek – Senior CSR Specialist

Organizacje pozarządowe i przedsiębiorstwa społeczne mają potrzebną wiedzę odnośnie tego, co się dzieje na rynku, mogą pomóc lepiej ukierunkować wsparcie.

To oczywiście tylko wycinek naszej szerokiej działalności. Cieszy nas, że przynosi ona korzyści beneficjentom.

W 2013 roku otrzymaliśmy Asa Odpowiedzialnego Biznesu za nasze działania CSR w zakresie stosunków

pracy. W 2017 i 2018 roku zostaliśmy wyróżnieni Białym Listkiem CSR „Polityki”. Także w ubiegłym roku zdobyliśmy nagrodę specjalną Asa Odpowiedzialnego Biznesu za różnorodność i wachlarz działań na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz Nagrodę Specjalną na III Festiwalu Filmów Odpowiedzialnych. Nasze praktyki od kilku lat regularnie publikowane są też w raporcie Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

Na ile istotne w państwa działaniach CSR są organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa społeczne?

Poza projektami robionymi wewnątrz, utrzymujemy relacje z różnymi podmiotami. Przez lata była to chociażby Dobra Kawiarnia – pierwszy lokal w Poznaniu prowadzony przez spółdzielnię socjalną zatrudniającą osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Od początku funkcjonowania tego przedsięwzięcia wspieraliśmy je, dbając o takie wartości, jak różnorodność i zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Z różnego rodzaju organizacjami i podmiotami działamy przy okazji naszego Projektu Shoebox. Dzięki współpracy z Terenowym Komitetem Ochrony Praw Dziecka, docieramy do tych środowisk, tych podmiotów, gdzie są potrzebujące kobiety. Z KOPD współdziałaliśmy też na innych poziomach: jakiś czas temu zorganizowaliśmy dla nich warsztaty z zarządzania projektami oraz z używania narzędzi online przydatnych organizacjom pozarządowym.

Ostatnio zainicjowaliśmy rozmowy z Fundacją Wózkowicze, która wspiera osoby z niepełnosprawnością ruchową. Już myślimy o zorganizowaniu warsztatów dla naszych pracowników, dotyczących savoir vivre w relacjach z niepełnosprawnymi.

Jakie korzyści wynikają ze współpracy z NGO-sami i przedsiębiorstwami społecznymi? Czy to się jakoś przekłada na funkcjonowanie firmy?

Uczymy się od takich organizacji wielu rzeczy. Tego typu podmioty mają potrzebną wiedzę odnośnie tego, co się dzieje na rynku: najlepiej znają obszary, w których działają i mogą pomóc odpowiednio ukierunkować pomoc i wsparcie.

Nasze założenie jest takie, że nie potrzebujemy brać „z kosmosu” kolejnych projektów tylko po to, by cokolwiek robić. Każde nasze działanie jest odzwierciedleniem na konkretne potrzeby konkretnych środowisk.

Współdziałanie odbywa się z ochotą, dużą energią i zaangażowaniem obu stron. A jeśli po drodze pojawiają się jakieś wyzwania – wspólnie je pokonujemy.

Oczywiście weryfikujemy otrzymane informacje, sugestie pod kątem tego, czy są one zgodne z tym, co my robimy, z naszymi wartościami.

Na ile takie podmioty są profesjonalne we współpracy z firmami realizującymi projekty społecznie odpowiedzialne?

Nie zdarzyło nam się, by w takiej współpracy coś szczególnego zagrzytało. Regułą jest, że to współdziałanie odbywa się z ochotą, dużą energią i zaangażowaniem obu stron. A jeśli po drodze pojawiają się jakieś wyzwania – wspólnie je pokonujemy.

pomysłów – chociażby informując w naszym wewnętrznym newsletterze czy na firmowych spotkaniach o inicjatywach, w które można się zaangażować. Nasi pracownicy są bardzo chętni do tego, żeby dzielić

się swoją wiedzą i energią. To im też dużo daje: mają satysfakcję, poczucie, że robią coś dobrego i ważnego.

A co daje pani oraz pani firmie zaangażowanie w społeczną odpowiedzialność?

Wiem, że robiąc naprawdę niewiele, angażując trochę czasu, można poprawić życie innych osób, można mieć wpływ na kształtowanie pasji, zainteresowań młodych pokoleń. Dla wolontariusza jest to ogromna satysfakcja, dużo nowej wiedzy i doświadczeń.

Jeżeli chodzi o firmę, to korzyści

Nasi pracownicy bardzo chętnie dzielą się wiedzą i energią. To im dużo daje: mają poczucie, że robią coś dobrego i ważnego.

Jaki odsetek państwa pracowników angażuje się w działania wolontariackie?

W tej chwili jest to ok. 25% zespołu. Wszystkie nasze projekty, jak już wcześniej wspomniałam, to inicjatywy pracowników – oni sami chętnie angażują się w działania, zachęcając też inne osoby. Jako zespół CSR wspieramy projektodawców na każdym etapie realizacji ich

jest również sporo: od prozaicznych, takich jak budowanie marki – także, jeżeli mówimy o wolontariacie pracowniczym, budowanie marki pracodawcy. To także wsparcie dla rozwoju nauki, tej kolaboracji biznesu z nauką, co się dzieje zwłaszcza w przypadku współpracy z uniwersytetami. Możemy przyczynić się do tego, by lepiej kształcić młodych ludzi, przygotowując ich do realiów biznesowych. ■

Laureaci Plebiscytu As Odpowiedzialnego Biznesu

W 2018 roku Centrum PISOP – we współpracy z partnerami – zorganizowało plebiscyt na wielkopolskie praktyki firm, wyróżniające się w zakresie społecznej odpowiedzialności.

Celem Plebiscytu Asa Biznesu jest promowanie działań społecznie odpowiedzialnych z Wielkopolski. Ostatnia, trzecia edycja cieszyła się dużym zainteresowaniem. Kapituła wybierała najlepsze inicjatywy w czterech kategoriach: ochrona środowiska naturalnego, stosunki pracy, uczciwe praktyki

rynkowe i zaangażowanie społeczne. Przyznano także nagrodę specjalną i internautów. Poniżej prezentujemy zwycięskie inicjatywy. Plebiscyt organizowany był we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu oraz Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu.

Anna Lewandowska
Redakcja Asa Biznesu

Fabryka Bridgestone Poznań uczy dzieci zachowań na drogach

Za inicjatywę „Think Before You Drive”, która uczy dzieci i młodzież tego, jak być uczestnikiem ruchu drogowego, w kategorii zaangażowanie społeczne wyróżnienie zdobyła fabryka Bridgestone Poznań.

Poznaj inicjatywę

Dlaczego warto zapinać pasy w samochodzie? Jak być widocznym na drodze po zmroku i nie tylko? Jak być świadomym uczestnikiem ruchu drogowego? Jak dbać o swoje bezpieczeństwo? Na te i wiele innych pytań odpowiada fabryka Bridgestone Poznań, która od ponad 10 lat prowadzi inicjatywę „Think Before You Drive” na terenie całej Wielkopolski. To działania skierowane głównie do przedszkolaków i dzieci z pierwszych klas podstawowych. W ramach projektu pracownicy Bridgestone Poznań wspólnie z wielkopolską policją prowadzą interaktywne zajęcia, których scenariusz został przygotowany z myślą o najmłodszych. W czasie zajęć każde dziecko otrzymuje pakiet, w którym są m.in. odbłaskowe opaski i kamizelki oraz specjalnie materiały i kolorowanki pozwalające utrwalić zdobytą wiedzę.

Poznaj laureata

Bridgestone Poznań to ceniony na świecie producent opon i wyrobów z gumy, który zapewnia, że ich opony tworzone są przez zaangażowanych i odpowiedzialnych pracowników o biznesowym podejściu do realizowanych zadań. Fabryka w Poznaniu współpracuje z największymi, światowymi markami, takimi jak: Alfa Romeo, Audi, Ferrari, Maserati, Aston Martin, Mercedes, BMW, Volvo czy Volkswagen. Każdego dnia w Bridgestone Poznań powstaje nawet 30 tysięcy sztuk opon. Klienci znajdują w ofercie prawie 500 rodzajów opon we wszystkich rozmiarach, w tym do samochodów osobowych i ciężarowych, na lato i zimę.

Fundacja Rodziny DUDA wspiera rozwój dzieci z terenów wiejskich

W kategorii zaangażowanie społeczne wyróżnienie zdobyła Fundacja Rodziny DUDA im. Maksymiliana Dudy z Grąbkowa za swój program stypendialny dla młodzieży z terenów wiejskich i małych miasteczek.

Poznaj inicjatywę

Program stypendialny skierowany jest do dzieci i młodzieży, którzy pomimo złej sytuacji materialnej nie mogą realizować swoich ambitnych pomysłów i celów. Dotyczy to głównie dzieci z obszarów wiejskich i małych miasteczek. Celem wsparcia finansowego jest zapewnienie potrzebującym dobrego startu w dorosłe życie.

Wybrani stypendyści mają zapewnione wsparcie finansowe przez 10 miesięcy oraz biorą udział w warsztatach Akademii Duda, które mają na celu poprawę samooceny. Dodatkowo dzieci i młodzież objęci programem biorą udział w obozie językowym Pakosław English Camp, a także mają indywidualne wsparcie psychologa. Aktualnie trwa już 12. edycja programu.

Poznaj laureata

Fundacja Rodziny DUDA im. Maksymiliana Dudy działa nieprzerwanie od 2004 roku, wspierając dzieci i młodzież z obszarów wiejskich i słabo rozwiniętych. Została zainicjowana przez Bognę Dudę-Jankowiak oraz Macieja i Marcina Dudę, założycieli jednego z pierwszych prywatnych towarzystw funduszy inwestycyjnych na polskim rynku – OPOKA TFI oraz twórców Polskiego Koncernu Mięsnego DUDA S.A.

Fundacja niesie pomoc i wsparcie dzieciom oraz propaguje idee, które zawsze były obecne w rodzinie Dudów. Dziesiątki zrealizowanych przez lata projektów społecznych, edukacyjnych i kulturalnych poprawiły sytuację wielu dzieci, tych najmłodszych i starszych.

Fundacja Rodziny DUDA im. Maksymiliana Dudy poprzez program stypendialny wspiera dzieci i młodzież z obszarów wiejskich i słabo rozwiniętych. Fot. Fundacja Rodziny Duda im. Maksymiliana Dudy

Wspieraj bioróżnorodność z Grupą Veolia

Za inicjatywę „Bioróżnorodność z Grupą Veolia” – w kategorii ochrona środowiska naturalnego – wyróżnienie zdobyła firma Veolia Energia Polska.

Poznaj inicjatywę

Wielu cennym gatunkom zwierząt i ptaków grozi całkowite wyginięcie. Jak temu zaradzić? Fundacja Veolia Polska przy zaangażowaniu Grupy Veolia i lokalnych społeczności zajmuje się ograniczeniem negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne oraz tworzeniem sprzyjających warunków do ochrony zagrożonych gatunków wraz z ich siedliskami. Misja fundacji i firmy pomaga w zachowaniu bioróżnorodności i jest prowadzona w ramach programu „Bioróżnorodność z Grupą Veolia”.

Do tej pory udało się już zainstalować platformę lęgową wraz z kamerą umożliwiającą obserwację ptaków na jednym z kominów elektrociepłowni II. Z kolei na terenie Elektrociepłowni Veolia Karolin w Poznaniu wykonano budki lęgowe oraz posadzono drzewa iglaste i liściaste. Celem fundacji jest stworzenie warunków do życia dla sokoła wędrownego.

Poznaj laureata

Grupa działa w Polsce od 20 lat jako solidny partner miast i przedsiębiorstw, oferując im funkcjonalne i innowacyjne

rozwiązania, w tym również w sektorze energetycznym, w którym specjalizuje się należąca do grupy firma Veolia Energia Polska. Przedsiębiorstwo stale się rozwija i jest dziś jednym z liderów usług energetycznych w naszym kraju. To również największy prywatny operator sieci ciepłowniczych w Polsce.

Fundacja Veolia Polska wraz z Grupą Veolia i lokalnymi społecznościami zajmuje się ograniczeniem negatywnych oddziaływań na środowisko naturalne. Fot. Grupa Veolia

Solaris Bus & Coach otwiera żłobek dla swoich pracowników

Wyróżnienie w kategorii stosunki pracy zdobyła firma Solaris Bus & Coach.

Poznaj inicjatywę

Jak pogodzić macierzyństwo z życiem zawodowym? Wielu rodziców decyduje się na rezygnację ze stałego zatrudnienia. To spore wyrzeczenie. Jednak niektóre firmy znajdują rozwiązanie tego problemu. Solaris Bus & Coach otworzył żłobek dla swojej kadry. Placówka "Pod Zielonym Jamniczkiem" zapewni całonocną opiekę nad dziećmi pracowników firmy.

Aktualnie z tego udogodnienia korzystają rodzice 33 dzieci. Takie rozwiązanie wspiera pracowników i aktywizuje ich zawodowo, ułatwia też powrót z urlopu macierzyńskiego lub tacierzyńskiego. Dobrze wyposażony żłobek, który zatrudnia profesjonalnych opiekunów, gwarantuje

fachową i troskliwą opiekę nad dziećmi zespołu Solaris, w czasie kiedy oni wykonują swoje służbowe obowiązki. To wyjątkowe miejsce, które daje dobry start i opiekę dzieciom w wieku od 6 miesięcy do 3. roku życia.

Poznaj laureata

Solaris Bus & Coach jest europejskim liderem produkcji nowoczesnych pojazdów komunikacji publicznej, takich jak tramwaje, autobusy i trolejbusy. Pierwsza fabryka została utworzona w Bolesławowie pod Poznaniem. Było to w 1996 roku. Od tamtego czasu firma stale się rozwija. Wyprodukowała już około 17 tysięcy pojazdów. Dziś jeżdżą one po drogach w 32 krajach świata.

Pobudka! Vilmorin Garden wspiera uczciwe praktyki rynkowe

W kategorii uczciwe praktyki rynkowe wygrała firma Vilmorin Garden za inicjatywę „Razem z Vilmorin Garden wspieram Fundację AKogo? i klinikę Budzik”.

Poznaj inicjatywę

Co czujemy, kiedy budzimy się ze snu? Czujemy, że możemy ruszyć w świat i żyć świadomie. Jednak nie wszyscy mają to szczęście. Wiele osób na całym świecie, w tym również dzieci w Polsce, zapadło w stan śpiączki. Działania Fundacji Ewy Błaszczak Akogo? i kliniki Budzik zmotywowały firmę Vilmorin Garden do stworzenia kampanii społecznej związanej z profilem działalności. Celem inicjatywy było obudzenie ludzi ze snu – kosztu, w którym na naszych stołach królują przetworzone, nafaszerowane chemią produkty. A przecież uprawa własnych i zdrowych warzyw, ziół i kielków nie jest wcale taka trudna. Wystarczy chcieć! W ramach projektu przeprowadzono kampanię reklamową, której celem było zwrócenie uwagi na nowe rozwiązania w uprawie roślin oraz produkty ekologiczne poprawiające jakość gleby.

Poznaj laureata

Światowy lider na rynku nasion warzyw, kwiatów i ziół, którego właścicielem jest francuskie przedsiębiorstwo Vilmorin Jardin, należące do grupy VILMORIN Clause & Cie. Firma od początków swojego istnienia łączy tradycję z nowoczesnością. Vilmorin Garden specjalizuje się w sprzedaży nasion, cebulek, traw i akcesoriów przeznaczonych dla osób amatorsko uprawiających działki i ogródki.

Inicjatywa była inspirowana działalnością Fundacji Ewy Błaszczak Akogo? i kliniki Budzik, która pomaga dzieciom w śpiączce.

Stoisko firmy Vilmorin Garden podczas Targów Gardenia 2016 cieszyło się sporym zainteresowaniem młodzieży. Fot. Vilmorin Garden Sp. z o.o.

Bądź fit i eko z Ciesiółka Auto Group

W kategorii ochrony środowiska naturalnego wyróżnienie zdobyła firma Ciesiółka Auto Group za inicjatywę „Bądź eko! Bądź fit! Rower na czas wizyty w salonie”.

Poznaj inicjatywę

Wszyscy wiemy, że wizyta w serwisie samochodowym nie należy do najprzyjemniejszych – wiąże się bowiem z wieloma problemami, a głównym z nich jest czasowa rozłąka z często jedynym środkiem komunikacji. Firma Ciesiółka Auto Group pomyślała o wszystkim! W trosce o nasze zdrowie, czas, samopoczucie oraz środowisko naturalne daje swoim klientom pojazd zastępczy – rower, który jest zdrowym i ekologicznym środkiem transportu. W ramach inicjatywy „Bądź eko! Bądź fit! Rower na czas wizyty w salonie” zakupiono kilka rowerów, które są do dyspozycji klientów serwisu i pomagają w promocji zdrowego trybu życia.

Poznaj laureata

Ciesiółka Auto Group działa na leszczyńskim rynku od ponad 30 lat jako główny dystrybutor marek samochodowych Volkswagen, Skoda i Ford. Wieloletnie doświadczenie, profesjonalna kadra, przemyślana polityka inwestycyjna oraz konsekwencja w realizacji założonych celów sprawiają, że firma stale się rozwija i podejmuje się nowych wyzwań. Dało to możliwość stworzenia w 2010 roku jednego z największych i najnowocześniejszych obiektów w Polsce, w którym każdy klient może liczyć na kompleksową obsługę. Warto dodać, że firma ma własną drużynę kolarską, co było inspiracją dla zaproponowanej inicjatywy.

„Tacy Sami” – internauci docenili ABC Czepczyński

Internauci szczególnie docenili firmę ABC Czepczyński, która razem ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami HOMINI zrealizowała projekt „Tacy Sami”.

Poznaj inicjatywę

Często spotykamy się z brakiem akceptacji i zrozumienia dla osób niepełnosprawnych. Nie potrafimy postawić się w ich trudnej sytuacji, bo jakby to było możliwe, kiedy wszystkie nasze zmysły działają tak, jak powinny? Łatwiej nam izolować się od osób z niepełnosprawnościami niż wyciągnąć do nich dłoń. Boimy się tego, czego nie znamy. Z taką postawą walczy projekt „Tacy Sami”, który został uruchomiony w czerwcu 2017 roku. W ramach inicjatywy powstał szeroko promowany w województwie wielkopolskim spot, który uczył wszystkich pełnosprawnych zrozumienia i właściwych reakcji. Dodatkowo w szkołach i ośrodkach kulturalnych prowadzono prelekcje, warsztaty i spotkania, które miały jeden cel – pokazanie, że wszyscy jesteśmy dokładnie tacy sami.

Poznaj laureata

ABC Czepczyński to zarządzana przez specjalistów z obszaru logistyki firma z Międzychodu. Przedsiębiorstwo od wielu lat realizuje dla swoich

klientów zlecenia transportowe, zachowując przy tym konkurencyjne warunki.

Główny obszar działalności skupia się na spedycji krajowej i międzynarodowej (organizacja przewozów, aranżacja przeładunków, doradztwo spedycyjne, przewozy dedykowane). ABC Czepczyński obsługuje ładunki całopojazdowe oraz drobnicowe na terenie Unii Europejskiej.

W realizacji zwycięskiej inicjatywy pomogło Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami HOMINI.

Spot „Tacy Sami” uczy zrozumienia dla osób z niepełnosprawnościami. Fot. Damian Kupczyk

Kompleksowe podejście do CSR Cognifide Polska

Nagrodę specjalną otrzymała firma Cognifide Polska za różnorodność i kompleksowe działania na różnych płaszczyznach. Firma zgłosiła kilka swoich inicjatyw.

Poznaj inicjatywę

Cognifide Polska pokazała swoje zaangażowanie w wielu obszarach, zgłaszając do nas aż 10 swoich inicjatyw: Be greener @Cognifide, Feel Good @Cognifide, Bike Good @Cognifide, Diversity & Inclusion, Do Good @Cognifide, Knowledge Sharing @Cognifide, Meet Go with Cognifide, Scottie Go, Shoebox oraz Cognifide i Wiedza.

Były to różnorodne działania skierowane do wielu grup społecznych – dzieci i młodzieży, studentów, kobiet, specjalistów z sektora IT, przedsiębiorców i własnych pracowników firmy. Miały na celu uświadomienie ludziom ważności życia zgodnego z filozofią marki, życia w zgodzie z naturą, zwrócenia uwagi na niedobór pracowników z sektora IT, wsparcia dla społeczności lokalnej, propagowania zdrowego trybu życia, zdrowego rozwoju

dzieci w dobie komputeryzacji, nauki programowania dla najmłodszych, wsparcia dla kobiet w trudnej sytuacji życiowej oraz dzielenia się wiedzą i umiejętnościami w zakresie działań biznesowych.

Poznaj laureata

Cognifide to międzynarodowa firma z oddziałem w Poznaniu, specjalizująca się w tworzeniu zaawansowanych systemów zarządzania treścią z wykorzystaniem technologii Java i .NET. Przedsiębiorstwo bazuje na technologiach firm Adobe, Sitecore, EPiServer i Microsoft. Opierając się na ich rozwiązaniach tworzy portale i serwisy internetowe dla znanych i międzynarodowych marek – Skype, Investec, TNT, Roche czy Virgin Media. ■

Firma Cognifide Polska Sp. z o.o. wspiera rozwój pracowników i otoczenie, stąd inicjatywy związane ze zrównoważonym rozwojem mają wartość edukacyjną. Fot. Cognifide Polska Sp. z o.o.

Adaptacja do zmian klimatu – zrównoważony rozwój miast

Zrównoważony rozwój miast jest jednym z 17 głównych celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Dlaczego ONZ tak szczególną wagę przywiązuje do miast? To w nich właśnie mieszka większość ludzi na świecie i ta proporcja będzie stale rosnąć.

Karolina Maliszewska

Fundacja Sendzimira

Zrównoważone miasto to pojęcie bardzo szerokie, obejmujące różne aspekty społeczne, gospodarcze i środowiskowe, które wzajemnie współgrając, mają tworzyć przestrzeń bezpieczną i stabilną również w dłuższej perspektywie. Dlatego właśnie tak ważne jest przygotowanie miast na zmiany klimatu, co stanowi jeden z priorytetów polityki miejskiej w Unii Europejskiej. W Polsce właśnie zakończyły się prace nad miejskimi programami adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców. Na wdrażanie partycypacyjnie opracowanych programów planowane jest przeznaczenie znacznych środków finansowych. Wszystko po to, by nasze miasta były mniej narażone na zmiany klimatu i tym samym bardziej zrównoważone.

Co oznaczają zmiany klimatu dla polskich miast i ich mieszkańców?

Klimatolodzy pracujący nad długoterminowymi prognozami zmian pogody są zgodni, że zagrożenia klimatyczne (takie jak opady czy silne wiatry) będą narastać zarówno pod względem intensywności, jak i częstotliwości. Już teraz powoduje to

podtopienia, zniszczenia infrastruktury, paraliż komunikacyjny czy zagrożenie zdrowia ludzi.

Tymczasem nasze miasta stale się rozbudowują, co prowadzi do rosnącego uszczelniania powierzchni i zwiększania zagrożenia powodziowego. Na terenach naturalnych prawie cała woda wsiąka w grunt, odżywia rośliny, odparowuje i zatrzymuje się w glebie. Na terenach miejskich, szczególnie zabudowanych domami, ulicami, chodnikami, placami, parkingami średnio aż 70% wody

wymagają kosztownego podlewania, by w pełni oferować nam swoje usługi (czyścić powietrze, zapewniać cień, podnosić atrakcyjność estetyczną itp.). Brak dobrze funkcjonujących terenów zieleni, obszarów podmokłych i zbiorników wodnych wpływa na wzrost średnich temperatur na terenach zurbanizowanych, co utrudnia mieszkańcom przetrwanie fal upałów.

Potrzebna jest zmiana podejścia do zarządzania przestrzenią w mieście dla poprawy życia mieszkańców i funkcjonowania biznesu.

opadowej jest bezpowrotnie tracone poprzez wysokowydajne systemy kanalizacji. Wraz z rozwojem miasta i powstawaniem nowych miejsc zabudowanych coraz więcej terenów biologicznie czynnych zostaje utwardzonych i uszczelnionych. W efekcie tracimy bezpowrotnie wodę opadową. W sytuacji coraz częstszych fal upałów i długich okresów suszy wody jest za mało. Miejskie rośliny cierpią z braku wody,

Zwiększanie retencji krajobrazowej – konieczna zmiana w podejściu do rozwoju miast

Ograniczenie ryzyka związane z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi to tylko jeden aspekt. Potrzebna jest też zmiana podejścia do zarządzania przestrzenią dla poprawy życia mieszkańców i funkcjonowania biznesu.

Przykłady błękitno-zielonej infrastruktury w polskich miastach

We Wrocławiu w ramach międzynarodowego projektu Grow Green testowane są różne rozwiązania oparte na przyrodzie i badany jest ich wpływ na funkcjonowanie infrastruktury na terenach ściśle zabudowanych. Efektem projektu, oprócz stworzenia systemu mikrozieleni w części Wrocławia, mają być wytyczne dla innych europejskich metropolii, jak korzystać z takich rozwiązań do adaptacji miast do zmian klimatu.

W Radomiu powstaje szereg demonstracyjnych obiektów błękitno-zielonej infrastruktury, które mają wspierać miasto w gospodarowaniu wodami opadowymi, prowadząc do poprawy życia mieszkańców. Są to między innymi oczka wodne Climapond, zielone wiaty przystankowe czy rewitalizacje stawów retencyjnych.

W założeniu biurowym Business Garden **Warszawa** tereny zieleni, wliczając zielone dachy i tarasy, stanowią 60% powierzchni kompleksu. Wody opadowe w całości zatrzymywane są na terenie i gromadzone do nawadniania zieleni w okresach suchych i napełniania otwartych zbiorników wodnych.

Tarasy Zamkowe w **centrum Lublina** to galeria handlowa pokryta publicznie dostępnym zielonym dachem o powierzchni 16 tys. m², który ma przypominać jedno z lubelskich wzgórz. Wykorzystanie lokalnych gatunków, występujących na brzegach lubelskich rzek, ułatwia eksploatację, rośliny te nie wymagają ochrony przed mrozem ani szkodnikami, a zabiegi pielęgnacyjne mogą być ograniczone do minimum.

W czasach gdy firmom coraz trudniej utrzymać pracowników przez dłuższy czas, rośnie znaczenie wysokiej jakości miejsca pracy. Składa się na to nie tylko przestrzeń biurowa, ale także otoczenie budynku, dające możliwość odpoczynku i rekreacji w przerwie lub po wyjściu z biura. Przykładem tak zaprojektowanej przestrzeni może być Business Garden Warszawa. Tereny zieleni i wody poprawiają miejski mikroklimat, zmniejszają zanieczyszczenie powietrza i wpływają pozytywnie na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców. Łagodzą skutki fal upałów,

zwiększając wilgotność powietrza nawet o 40% i zapobiegając tym samym ryzyku rozwoju alergii i innych chorób układu oddechowego.

Zagospodarowanie terenu to pole, na którym możemy obserwować, na czym polega zrównoważony rozwój. W miastach toczy się nie-

Biznes wraz z samorządem musi brać odpowiedzialność za kształtowanie przestrzeni w mieście.

go. Dają możliwość regeneracji psychofizycznej. To wszystko sprawia, że spada liczba dni, kiedy pracownicy nie są zdolni do pracy, a ich efektywność jest większa.

ustająca walka o każdy fragment przestrzeni, w której ścierają się ze sobą interesy gospodarcze, społeczne i środowiskowe. Ilość dostępnego miejsca, szczególnie na terenach

centralnych, jest bardzo ograniczona a tam problemy mają największe nasilenie. Dlatego tak ważne jest szukanie rozwiązań, które zapewnią największe korzyści mieszkańcom i środowisku. Na przykład tereny w okolicach biurowców, dzięki wykorzystaniu elementów wody i zieleni, mogą tworzyć wartościową przestrzeń publiczną jak w przypadku wielokrotnie nagradzanego Placu Europejskiego w Warszawie przy budynku Warsaw Spire.

Wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań (na przykład tzw. rozwiązań opartych na przyrodzie – ang. Nature-based solutions) to nie wszystko, konieczna jest również współpraca pomiędzy różnymi podmiotami zaangażowanymi w zarządzanie przestrzenią publiczną. Dobrym przykładem takiej współpracy samorządu z biznesem jest Superścieżka w Krakowie, wielofunkcyjne tereny zieleni między budynkami opracowane zgodnie z ideą „placemaking”. Inicjatorem, głównym sponsorem i wykonawcą pierwszego etapu jest firma Skanska.

Inną inspirację może stanowić proces powstawania osiedla Nowe Żerniki we Wrocławiu, gdzie prywatny kapitał inwestowany jest w budowę kwartałów

mieszkaniowych. Wykonawcami są architekci, inwestorzy/deweloperzy, konsultanci oraz Urząd Miejski Wrocławia. Wspólne działania koordynuje Architekt Miasta. W efekcie powstaje zrównoważone osiedle miejskie.

Kolejnym obszarem, w którym współpraca międzysektorowa gra coraz istotniejszą rolę, jest wprowadzanie zieleni w pasach drogowych. Aby było możliwe, konieczna jest bardzo dobra koordynacja działań pomiędzy jednostkami miejskimi a gestorami sieci i wykonawcami inwestycji liniowych.

Błękitno-zielona infrastruktura – innowacyjne podejście do zarządzania zielenią

Błękitno-zielona infrastruktura to przemysłowy i zaplanowany system terenów zieleni i wody składający się z wielu rozproszonych elementów, które dzięki wzajemnym połączeniom sprawnie działają. To nie tylko zieleń parkowa i przyuliczna, ale występująca na podwórkach, szkolnych boiskach czy w mniej typowych miejscach, jak dachy i ściany budynków, torowiska, filary mostów, wiaty przystankowe

Elementy tego systemu zaczynają pojawiać się w polskich miastach, a wraz z przyjęciem programów adaptacji do zmian klimatu można mieć nadzieję, że będą wdrażane coraz powszechniej. Zwłaszcza, że presja mieszkańców na takie rozwiązania jest bardzo duża.

Współpraca międzysektorowa – bez niej nie ma zrównoważonego rozwoju

Miasto to złożony organizm i władze lokalne mają wpływ na jego funkcjonowanie tylko w ograniczonym zakresie. Działania skierowane na podnoszenie jakości życia mieszkańców i przygotowujące miasto na sytuacje ekstremalne będą miały sens tylko wtedy, jeśli włączą się w nie inne podmioty aktywne na jego terenie. Duża część gruntów w mieście pozostaje pod zarządem deweloperów, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych czy też podmiotów prywatnych. Biznes wraz z samorządami musi brać odpowiedzialność za kształtowanie przestrzeni w mieście. W przeciwnym wypadku wszelkie wysiłki tworzenia zrównoważonych miast skończą się fiaskiem. ■

O zrównoważonych miastach można przeczytać w publikacjach:

„Zrównoważony Rozwój – Zastosowania” nr 3 „Przyroda w mieście” (<http://sendzimir.org.pl/magazyn3>)

„Zrównoważony Rozwój – Zastosowania” nr 5 „Woda w mieście” (<http://sendzimir.org.pl/magazyn5>)

„Międzysektorowa współpraca na rzecz zieleni w mieście” (<http://sendzimir.org.pl/magazyn6>)

Zysk

Pojęcie znamy. W potocznym użyciu rzadko zastanawiamy się nad jego pełną definicją. Warto mieć na uwadze, że zysk zupełnie inaczej rozumiany jest przez księgowych, inaczej przez inwestorów, a jeszcze inaczej przez założycieli przedsiębiorstw społecznych.

Jaki zysk?

W Encyklopedii Zarządzania można przeczytać: *Zysk oznacza, że przedsiębiorstwo ma wyższe przychody niż koszty ich uzyskania*. Elementem każdego biznesplanu przedsiębiorstwa jest właśnie jego analiza, perspektywa wzrostu zysku

księgowym. Często idea, społeczna wartość jest decydująca podczas oceny biznesplanu.

Znalezienie równowagi pomiędzy zyskiem ekonomicznym, a zyskiem społecznym stanowi klucz do sukcesu przedsiębiorstwa społecznego.

Zysk ekonomiczny jest kategorią mierzalną, którą stosunko-

Dorota Surma

Dyrektorka finansowa
Centrum PISOP

Przedsiębiorstwo społeczne działa na rynku jak każda firma.

w jak najkrótszym czasie i utrzymać ją. Jednak czy zawsze ocena tabel finansowych w biznesplanie będzie jednoznaczna?

Jako ekspertka Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej oceniałam wiele biznesplanów składanych przez nowotworzone przedsiębiorstwa społeczne wnioskujące o dofinansowanie tworzonych miejsc pracy. Oczywiście zysk ekonomiczny jest tu bardzo ważny. Prognozowane są przychody, koszty. Jednakże w karcie oceny merytorycznej biznesplanu znajdujemy punkt, którego nie analizujemy w biznesplanach typowych przedsiębiorstw, a mianowicie jest to ocena wartości społecznej przedsięwzięcia.

Przy tworzeniu przedsiębiorstwa społecznego wymiar zysku społecznego traktowany jest na równi z zyskiem ekonomicznym,

co łatwo można poddać ocenie. Zysk społeczny i jego mierzalność jest już pojęciem subiektywnym. Przedsiębiorstwo społeczne działa na rynku jak każda firma. Nie może przynosić strat, musi utrzymywać płynność finansową. Jednocześnie menadżerowie przedsiębiorstw społecznych muszą brać pod uwagę

Niekiedy mija wiele miesięcy zanim pracownicy przedsiębiorstwa społecznego wdrożą dyscyplinę pracy, zdobędą odpowiednie kwalifikacje. Często kończy się to niepowodzeniem i po kilku miesiącach pracownik zwalnia się, a praca w przedsiębiorstwie społecznym zaczyna się od początku z nowym człowiekiem.

Zarządzanie takim podmiotem to ogromne wyzwanie. Z pewnością menadżer bez poczucia misji, zrozumienia podstaw tworzenia tego podmiotu ma niewielkie szanse na powodzenie. W swojej pracy, w Ośrodku Wsparcia Ekonomii

W przedsiębiorstwie społecznym zysk społeczny traktowany jest na równi z ekonomicznym.

konieczność dodatkowego zaangażowania na rzecz reintegracji zawodowej czy społecznej pracowników. Idea tworzenia przedsiębiorstwa społecznego zaczyna się właśnie od zysku społecznego, a zysk ekonomiczny stanowi tylko narzędzie do jego realizacji, do przywrócenia pracownika na otwarty rynek pracy.

Społecznej, spotkałam już wiele osób, które po roku prowadzenia takiej działalności zrezygnowały, traciły zapał. Zbyt długo czekały na zysk ekonomiczny, o który w przedsiębiorstwie społecznym niełatwo – z pewnością znacznie trudniej niż w przypadku przedsiębiorstwa komercyjnego.

Przedsiębiorstwo społeczne:

- tworzy się w celu reintegracji społecznej i zawodowej pracowników wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ma obowiązek zatrudniać min. 50% pracowników z obszaru wykluczenia społecznego lub 30% osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,
- nie może dystrybuować zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników,
- jest zarządzane na zasadach demokratycznych (np. z udziałem pracowników w decyzjach).

Przykład z sercem

Dla zobrazowania specyfiki przedsiębiorstwa społecznego przyjrzyjmy się Spółdzielni Socjalnej Serce z Rakoniewic. Powstała przy Warsztatach Terapii Zajęciowej i zatrudnia 12 osób, z czego 11 z nich z niepełnosprawnością, w tym 9 z niepełnosprawnością intelektualną. Pracownicy wymagają stałej obecności instruktora, na miejsce pracy trzeba ich zawieźć, odebrać. Nowych czynności w pracy uczą się kilka miesięcy. Obecnie produkują ekologiczną podpałkę do kominka/grilla. Jeden pracownik jest w stanie wyprodukować średnio 5 opakowań podpałki dziennie. Prowadzone są rozmowy z marketami o możliwości sprzedaży towaru. Niestety pracownicy spółdzielni nie są w stanie wytworzyć tak dużej ilości podpałek, aby wejść we współpracę z siecią. Bazują zatem na sprzedaży detalicznej, sezonowej do kilku lokalnych sklepów. Kondycja ekonomiczna organizacji nie jest w najlepszym stanie. Przy swojej strukturze zatrudnienia w praktyce nie może zakładać, że stanie się zupełnie samodzielnym rynkowo przedsiębiorstwem. Z drugiej strony właśnie reintegracja zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną jest sensem działania Spółdzielni Socjalnej Serce!

Widoczny przykład

Inny przykład to Spółka non profit Brajl Punkt, zatrudniająca osoby z dysfunkcją wzroku, niewidome i słabo widzące, oferująca między innymi druk w brajlu, tłumaczenia brajl. Na swojej stronie internetowej określa się nie jako firma, a jako grupa wsparcia dla osób

budowania partnerstw lokalnych, partnerstw angażujących władze samorządowe, mieszkańców oraz okoliczne firmy na rzecz współpracy np. w formie podwykonawstwa, a także innych form wsparcia przedsiębiorstw społecznych.

Zlecanie przedsiębiorstwu społecznemu usług takich jak sprzątanie, konfekcjonowanie, catering czy

Zlecanie przedsiębiorstwu społecznemu usług takich jak sprzątanie, konfekcjonowanie, catering czy pranie może stanowić element strategii CSR firm.

z dysfunkcją wzroku, ułatwiająca dostęp do nowoczesnych i tradycyjnych technologii. Jej założyciel, Robert Wawrzyniak mawia: u nas na 1 złotówkę pracuje się dwa razy dłużej. Ich zapał i energia jest także podwójna.

Zysk dla wszystkich

Dlatego właśnie niebagatelne znaczenie ma zrozumienie przez otoczenie istniejących barier, trudności w prowadzeniu takiej działalności, szczególnie na początku jej funkcjonowania. Powołane Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej prowadzą liczne działania na rzecz

pranie może stanowić element strategii CSR firm. Na szczęście znajdujemy już firmy, które realizują CSR właśnie w ten sposób – jednak jest ich mało. Zbyt mało, aby zlecenia te przekładały się na tworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych czy zwiększanie zatrudnienia w już istniejących. Zrozumienie firm dla barier, trudności przedsiębiorstwa społecznego jest ciągle niskie. Niezbędne są działania wzmacniające firmy we współpracy z przedsiębiorstwami społecznymi. Firma może zyskać zarówno stałego partnera, podwykonawcę jak i wizerunek przedsiębiorstwa społecznie odpowiedzialnego. ■

Klauzule społeczne w zamówieniach publicznych

Jednym ze sposobów ograniczania problemów społecznych i godzenia wzrostu gospodarczego z lepszymi warunkami życia są klauzule społeczne w zamówieniach publicznych.

Dostrzegalny jest fakt, że podmioty ekonomii społecznej (takie jak spółdzielnie socjalne czy organizacje pozarządowe) wymagają wsparcia zwłaszcza na początku działalności. Pomoc może mieć wymiar ściśle finansowy (np. w formie dotacji), a także może polegać na priorytetach w przetargach publicznych. Takie preferencje realizuje się, stosując tzw. klauzule społeczne. Po nowelizacji przepisów instytucje publiczne – w ramach reali-

pracy i włączenia społeczno-zawodowego poprzez realizowane zamówienia publiczne. Uregulowane są w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych (dalej jako: Pzp) i oznaczają m.in.:

- zamówienia zastrzeżone,
- szczególne zamówienia zastrzeżone na usługi społeczne, zdrowotne i kulturalne,
- wymagania dodatkowe, które można zastrzec w opisie przedmiotu zamówienia.

Katarzyna Paradowska

aplikant adwokacki

Rosicki Purski
i Wspólnicy Kancelaria
Radców Prawnych i
Adwokatów

27 kwietnia 2004 roku – o spółdzielniach socjalnych, tj. stosowaną wyłącznie do spółdzielni socjalnych w przypadku zamówień o wartości nie przekraczającej 30 tys. euro.

Instytucje publiczne nie tylko dokonują wydatków publicznych w celu nabycia dóbr, usług i robót budowlanych, ale też wspierają realizację innych polityk publicznych.

zowanych zamówień publicznych – coraz częściej dostrzegają potrzebę stosowania klauzul społecznych, co w konsekwencji – według raportu Urzędu Zamówień Publicznych¹ – przełożyło się na wzrost ogólnej liczby zamówień uwzględniających właśnie aspekt społeczny.

Co to są klauzule społeczne i w jakim celu są stosowane?

Klauzule społeczne to instrumenty mające na celu promocję godnej

Wśród klauzul społecznych w Pzp wymienia się również klauzulę „pro-zatrudnieniową”, która powinna być stosowana w każdym postępowaniu na usługi lub roboty budowlane (wykonawcy zamówienia publicznego są zobligowani wówczas do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności w tym zakresie).

Ponadto w kontekście wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, wskazuje się również na klauzulę społeczną wymienioną w ustawie z dnia

Zamówienia zastrzeżone

Klauzula zamówień zastrzeżonych pozwala instytucjom publicznym w ogłoszeniu o zamówieniu publicznym ograniczyć krąg jego wykonawców do:

- zakładów pracy chronionej,
- innych wykonawców, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację członków grup społecznie marginalizowanych (np. osób z niepełnosprawnościami, bezrobotnych, bezdomnych czy pozbawionych wolności).

Ponadto zamawiające instytucje publiczne określają minimalny procentowy wskaźnik zatrudnienia osób należących do co najmniej jednej z powyższych kategorii, nie mniejszy niż 30%.

¹ Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych udzielanych przez administrację rządową, Warszawa, dnia 20 października 2017 roku, https://www.uzp.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0019/35542/Aspekty-spoeczne-w-zamowieniach-publicznych-administracji-rzadowej.pdf (dostęp z dnia 09 stycznia 2018 roku).

Nietrudno zauważyć, iż sposób sformułowania tej klauzuli nie ogranicza możliwości udzielania zamówień publicznym wyłącznie podmiotom ekonomii społecznej (zamówienia mogą być realizowane przez podmioty *stricto* komercyjne).

Szczegółne zamówienia zastrzeżone

Odmienne przedstawia się sytuacja ze szczególną klauzulą społeczną zawartą w art. 138p Pzp. Pozwala ona instytucjom publicznym na zastrzeżenie w ogłoszeniu, że o udzielenie zamówienia publicznego na wybrane usługi zdrowot-

Możliwość określenia innych wymagań

Instytucje publiczne w procesie o udzielenie zamówienia publicznego – w myśl art. 29 ust. 4 Pzp – mają także możliwość określenia innych wymagań związanych z realizacją zamówienia publicznego, które to mogą obejmować aspekty gospodarcze, społeczne czy te związane z innowacyjnością lub zatrudnieniem. Ustawodawca w wyżej wskazanym przepisie kładzie nacisk na tzw. wymagania prozatrudniowe m.in. w zakresie zatrudniania osób: bezrobotnych czy osób niepełnosprawnych.

Instytucje publiczne, udzielając zamówienia, mogą zastrzec, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie spółdzielnie socjalne.

ne, społeczne oraz kulturalne mogą ubiegać się podmioty, które spełniają łącznie następujące warunki:

- celem ich działalności jest realizacja zadań w zakresie użyteczności publicznej oraz integracja społeczna i zawodowa,
- nie działają w celu osiągnięcia zysku, przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między wspólników i pracowników,
- ich struktura opiera się na współzarządzaniu przez pracowników,
- w ciągu ostatnich 3 lat poprzedzających dzień wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia na usługi społeczne nie przyznano im zamówienia na podstawie tego przepisu przez tę samą instytucję publiczną.

Jak nietrudno zauważyć, pierwsze trzy punkty dotyczą większości organizacji działających na rynku.

Zamówienia skierowane do spółdzielni socjalnych

Warto przy tym pamiętać o możliwościach określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2004 roku – o spółdzielniach socjalnych, a mianowicie: instytucje publiczne,

Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych sprzyja integracji zawodowej i społecznej osób z grup społecznie marginalizowanych.

udzielając zamówienia, które nie podlega ze względu na jego wartość przepisom Pzp, mogą zastrzec, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie spółdzielnie socjalne, działające na podstawie wyżej wskazanej ustawy lub właściwych przepisów państw Unii

Europejskiej. Informacja o powyższym musi się znaleźć w odpowiednich dokumentach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego np. w ogłoszeniu czy specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub zapytaniu ofertowym.

Czy istnieje obowiązek stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych?

Rada Ministrów przyjęła w dniu 29 marca 2017 roku zalecenia w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych. Uznano bowiem, że ograniczanie problemów społecznych oraz łączenie wzrostu gospodarczego z lepszymi warunkami życia należą do kluczowych zadań administracji rządowej². Nowe podejście do zamówień publicznych oznacza, że instytucje publiczne nie tylko dokonują wydatków publicznych zgodnie z Pzp w celu nabycia dóbr, usług i robót budowlanych, ale wspierają również realizację innych polityk publicznych, w tym polityki społecznej³.

Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych niewątpliwie sprzyja integracji zawo-

dowej i społecznej osób z grup społecznie marginalizowanych. Przyczynia się także do promowania pracy i zaspokajania potrzeb osób wykluczonych społecznie oraz zwiększania dostępności strefy publicznej dla wszystkich grup użytkowników. ■

^{2,3} Zalecenia Rady Ministrów w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych zamówieniach publicznych, Warszawa, dnia 29 marca 2017 roku, https://www.uzp.gov.pl/__data/assets/pdf_file/0020/34535/Zalecenia-RM.pdf (dostęp z dnia 09 stycznia 2018 roku).

Żywnienie zrównoważone

Optymalne funkcjonowanie organizmu wymaga dostarczenia wraz z pożywieniem niezbędnych dla zdrowia naturalnych substancji odżywczych.

dr Józef Sadkiewicz

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy

Człowiek – w przeciwieństwie do świata roślin – może dostarczać sobie większość enzymów, minerałów i niezbędnych witamin, których jego organizm nie jest w stanie samodzielnie wyprodukować. Nie wszystkie minerały potrafimy magazynować, dlatego codzienne zaopatrywanie się z pożywieniem np. w witaminy z grupy B będzie odgrywało ważną rolę.

Jednym z istotniejszych składników mineralnych, który wpływa na prawidłowe funkcjonowanie

wielu mechanizmów regulacyjnych organizmu, jest **wapń**. Pierwiastek niezbędny w wielu procesach, m.in. przewodnictwie nerwowo-mięśniowym, aktywacji niektórych enzymów, czynności mięśni, prawidłowym rozwoju układu kostnego, procesie krzepnięcia krwi, przepuszczalności błon. Od wapnia zależy funkcjonowanie mięśni, mocne kości, gojenie się ran, optymizm, pogodny, wyrównany nastrój, prawidłowa czynność serca, właściwa krzepliwość krwi, przyswajanie żelaza w organizmie,

zdrowe zęby oraz zdrowy i spokojny sen. W pożywieniu wapń występuje m.in. w figach, grochu, fasoli, jogurtach, kalarepie gotowanej, kapuście, szpinaku, koprze włoskim, makreli, migdałach, orzechach laskowych, mleku tłustym.

Chrom jest innym ważnym pierwiastkiem. Stabilizuje poziom cukru we krwi, obniża poziom cholesterolu i trójglicerydów w naczyniach krwionośnych, kontroluje poczucie apetytu, stymuluje przemianę energetyczną i syntezę kwasów tłuszczowych, pobudza transport aminokwasów do komórek, stymuluje działanie insuliny przy wykorzystaniu glukozy oraz zwiększa tolerancję na glukozę. W naturze występuje w czarnym pieprzu, grejpfrutach, grzybach, karczochach, mięsie, orzechach, ostrygach, produktach pełnoziarnistych, pszenicy i otrębach pszennych, rodzynkach, ryżu brązowym, szparagach, śliwkach, wątrobie cielęcej i żółtkach jaj.

Potas i sód sterują całą gospodarką elektrolitów i mają wpływ na równowagę kwasowo-zasadową organizmu, odgrywają główną rolę przy przewodzeniu bodźców we wszystkich komórkach nerwowych. Od potasu zależy: dotlenienie mózgu, działanie mięśni, funkcjonowanie

Nie wszystkie niezbędne dla organizmu minerały potrafimy magazynować, dlatego codzienne zaopatrujemy się w nie!

i zaopatrzenie komórek, funkcjonowanie nerek, gospodarka wodna organizmu, prawidłowa czynność serca, przemiana węglowodanowa. Występuje w awokado, bananach, brokułach, brzoskwiinach suszonych, burakach ćwikłowych, chlebie pełnoziarnistym, grochu, kabaczkach, kapuście, makreli, melonach,

choruje. A zatem zadaniem żywienia zrównoważonego, np. z wykorzystaniem zasad Ortho-kuchni, jest doprowadzanie do właściwego poziomu wszystkich składników pokarmowych, od których zależy z kolei prawidłowy przebieg procesów organicznych i sprawność różnych funkcji narządów.

jak alkohol czy kawa, które nie tylko nie dostarczają organizmowi substancji odżywczych, ale często pozbawiają go witamin. Również zewnętrzne przeciążenia, jak infekcje, stres czy szkodliwe oddziaływanie środowiska naturalnego – mogą prowadzić do podwyższonego zapotrzebowania na substancje witalne i pełnowartościowe.

Artykuły żywnościowe przetworzone, fortyfikowane, modyfikowane są ubogie lub całkowicie pozbawione ważnych substancji odżywczych.

migdałach, morelach suszonych, orzeszkach ziemnych, pestkach dyni, sałacie, soku pomarańczowym, świeżym soku pomidorowym, szparagach, szpinaku gotowanym, śliwkach suszonych, ziemniakach gotowanych. Wymieniłem tylko kilka pierwiastków, ale również pozostałe, jak żelazo, cynk, magnez, fosfor itd. pełnią w organizmie bardzo ważne funkcje.

Organizm zawsze będzie dążył do homeostazy. Jeśli następuje zaburzenie jego równowagi, wtedy sam stara się do tej równowagi powrócić. Kiedy to się nie udaje, najczęściej człowiek

Żywienie zrównoważone, oparte na współpracy z organizmem, jest w pełni naturalne. Jest także biologiczne, gdyż stosuje wyłącznie substancje występujące w organizmie w stanie naturalnym w takich ilościach, które odpowiadają jego codziennym potrzebom.

Wiele produkowanych obecnie artykułów żywnościowych przetworzonych, fortyfikowanych, modyfikowanych jest często ubogich lub całkowicie pozbawionych ważnych substancji odżywczych, które powinny zostać przyswajane przez organizm z pożywienia. Ponadto nie bez znaczenia są używki,

Zdrowie jest w twoich rękach! Żywienie zrównoważone jest bowiem jednym ze sposobów na utrzymanie organizmu w stanie równowagi. ■

Moja
Harmonia Życia
CIAŁO • DUSZA • UMYŚŁ
OGÓLNOPOLSKI MAGAZYN
DLA PASJONATÓW DOBREGO ŻYCIA

Magazyn „Moja Harmonia Życia” popularyzuje ideę zgodnego z naturą, świadomego i aktywnego życia. Tworzony jest przy udziale ekspertów i praktyków z wielu dziedzin, jak psychologia, filozofia, medycyna naturalna, medycyna konwencjonalna, dietetyka, kulturoznawstwo, rozwój osobisty. Ukierunkowany jest na poprawę jakości życia i zdrowia z poszanowaniem natury oraz otaczającego nas świata.

Nieekologiczny budżet obywatelski?

Organizacje ekologiczne tłumaczą, że nie po to miasto wyklada co roku grube miliony na ochronę środowiska, by dopuszczać realizację zadań, które degradują to środowisko.

Krzysztof Mączkowski

Jedną ze stosunkowo nowych form współpracy jednostek samorządu terytorialnego ze społeczeństwem obywatelskim jest budżet obywatelski. Główną ideą budżetu obywatelskiego, zwanego też partycypacyjnym, jest dopuszczenie mieszkańców i ich organizacji do kształtowania polityki finansowej samorządu. Polega to na konsultacji potrzebnych rozwiązań lokalnych,

zgłaszano projekty, których realizacja może przyczynić się do pogorszenia stanu środowiska w mieście.

Wierzę, że zdecydowana większość z realizatorów zadań zgłaszanych do PBO w ogóle nie miała świadomości złego wpływu. Nieświadomość może jednak nieść negatywne konsekwencje, dlatego organizacje ekologiczne, skupione w Komisji Dialogu Obywatelskiego przy Wydziale

Ideą budżetu obywatelskiego jest dopuszczenie mieszkańców i ich organizacji do kształtowania polityki finansowej samorządu.

które powinny zostać uwzględnione w budżecie na kolejny rok. Każda osoba może zgłosić pomysł i zadbać o poparcie przez mieszkańców. Obywatele i ich organizacje zyskują dzięki temu możliwość określenia, co jest dla nich ważne i jaką mają szansę na realizację tych przedsięwzięć. Przez kilka lat realizacji Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego (PBO) przeprowadzono w naszym mieście mnóstwo ciekawych ogólnomiejskich i lokalnych projektów o różnorodnej tematyce i szerokim zasięgu. Można więc śmiało rzec, że idea budżetu obywatelskiego w Poznaniu się przyjęła. Niemniej od pewnego czasu do organizacji zaangażowanych w tematykę ekologiczną w mieście zaczęły docierać niepokojące informacje, że do PBO

Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania, w specjalnym stanowisku kierowanym do prezydenta, zwróciły uwagę na konieczność opiniowania tych projektów pod względem ocen oddziaływania na środowisko.

Celem takiej oceny ma być – jak tłumaczą – wyeliminowanie projektów, których realizacja pogarszałaby stan środowiska w mieście. Organizacje ekologiczne przypominają, że nie po to miasto wyklada co roku grube miliony na ochronę środowiska, by z drugiej strony dopuszczać realizację zadań, które to środowisko degradują i przy okazji marnują publiczne środki. By eliminować takie przypadki, organizacje domagają się wpisania wskaźników ekologicznych do kryteriów oceny projektów w ramach PBO.

Jakie obszary mogą podlegać tej pro-środowiskowej weryfikacji? Na przykład wpływ projektów na tereny zielone. Poznańskie organizacje ekologiczne zauważyły, że projekty sportowe mają tendencję do ingerencji w zielen miejską – np. boiska sportowe „zabierają” obszary zielone. Zupełnie niepotrzebnie, bo wiele inwestycji sportowych mogłoby być realizowanych „obok” skwerów i terenów wypoczynkowych.

A może – przy innej konstrukcji budżetowej – uda się zrealizować ten lub inny projekt bez ingerencji w świat natury? Takich obszarów oddziaływania jest niezwykle dużo! Ekologia to nie tylko popularyzowanie i kształtowanie postaw pozytywnych dla środowiska czy realne działanie na rzecz jego ochrony, ale również umiejętność tłumaczenia innym partnerom sensu podejmowanych działań lub zgłaszanych nakazów i zakazów. Budżet obywatelski, z natury demokratyczny, nie może być antyekologiczny! ■

Autor po pracy w Radzie Miasta Poznania, Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Wielkopolski, Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – jako dyrektor nowej organizacji REDproject – zachęca do współpracy przy przedsięwzięciach związanych z obszarem środowiska, rozwoju regionalnego i relacjami samorządowo-gospodarczo-społecznymi.

Spółecznie i z zyskiem

W całej Wielkopolsce działa już kilkaset przedsiębiorstw społecznych tj. podmiotów, które łączą działalność społeczną z działalnością gospodarczą i dają pracę osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym m.in. długo- i trwale bezrobotnym czy osobom z niepełnosprawnościami.

Poniżej prezentujemy wybrane przedsiębiorstwa społeczne kierujące swoją ofertą zarówno do jednostek samorządu terytorialnego, jak i sektora prywatnego.

Szerszą listę przedsiębiorstw społecznych z Wielkopolski można znaleźć na stronie www.wielkopolskaes.pl. ■

Źródła zdjęć:

Spółdzielnia Socjalna OMNES – fot. www.facebook.com/omnesspoldzielniasocjalna

Spółdzielnia Socjalna Pod Skrzydłami – fot. www.facebook.com/podskrzydlamileszno

Kościańska Operatywna Spółdzielnia Socjalna KOSS – fot. <http://www.koss.spoldzielnie.org>

Spółdzielnia Socjalna Rydzynianka – fot. www.facebook.com/rydzynianka

Spółdzielnia Socjalna OMNES – powstała w 2016 roku i specjalizuje się w pielęgnacji terenów zielonych, usługach ogrodniczych i sprząających. W ramach swojej działalności w 2018 roku wygrała przetarg na obsługę Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Lesznie oraz Spółdzielni Mieszkaniowej Przyłesie w Lesznie w zakresie utrzymania i konserwacji terenów zielonych, chodników oraz sprzątania klatek schodowych.

Spółdzielnia Socjalna Pod Skrzydłami – istnieje od 2017 roku, a jej działania koncentrują się wokół usług opiekuńczych dla osób zależnych, wypożyczania sprzętu medycznego oraz usług sprząających. Z sukcesami realizuje oferty w zakresie działalności opiekuńczej zlecone przez Miejski Ośrodek Pomocy w Lesznie.

Kościańska Operatywna Spółdzielnia Socjalna KOSS – powstała w 2014 roku z inicjatywy Stowarzyszenia Światło Nadziei. Pracownicy spółdzielni świadczą usługi profesjonalnej pomocy w utrzymaniu czystości klatek schodowych. Ciekawą ofertą są także prace porządkowe na cmentarzach, które świadczone są całorocznie. KOSS nawiązała współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie, pomagając jego niepełnosprawnym podopiecznym w obowiązkach domowych.

Spółdzielnia Socjalna Rydzynianka – została założona w 2016 roku przez grupę pań z gminy Rydzyna. Spółdzielnia działa w obszarze gastronomii i cateringu, oferując zarówno obiady abonamentowe dla firm i osób prywatnych, jak i zapewniając kompleksową obsługę cateringową różnych imprez okolicznościowych lub wydarzeń. Rydzynianka może poszczycić się współpracą z największymi firmami z gminy Rydzyna.

PARTNERZY

asBIZNESU

OPINIOTWÓRCZY KWARTALNIK O SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI

UNIwersYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

Szukaj inspiracji i dobrych praktyk
na www.ekonomiaspoleczna.pisop.pl

